

PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC LÃNH ĐẠO CHO THẾ HỆ TRẺ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

● NGUYỄN PHƯƠNG LINH

Khoa Quản trị và Marketing

Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp

TÓM TẮT:

Bài báo đề cập đến tính cấp thiết của việc phát triển năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số. Thông qua việc phân tích những thách thức và cơ hội thế hệ trẻ đang đối mặt, bài viết đề xuất những giải pháp thiết thực như đào tạo kỹ năng, tăng cường môi trường học tập và khuyến khích tự tin lãnh đạo.

Từ khóa: lãnh đạo trẻ, phát triển năng lực, giáo dục lãnh đạo, thế hệ Z, chuyển đổi số.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh thế giới biến động không ngừng với những thành tựu công nghệ, sự giao thoa văn hóa và toàn cầu hóa, vai trò của thế hệ trẻ trong việc định hình tương lai trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Tuy nhiên, không phải người trẻ nào cũng được trang bị đầy đủ những kỹ năng lãnh đạo cần thiết từ sớm. Nâng cao năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ không chỉ giúp họ tự tin, chủ động trong sự nghiệp, mà còn góp phần tạo ra những nhà lãnh đạo sáng tạo và tầm nhìn xa cho tương lai. Các nghiên cứu chỉ ra rằng những đối tượng được học tập và trau dồi từ sớm có khả năng đạt được thành tựu đáng kể trong sự nghiệp và đóng góp tích cực cho cộng đồng. Do đó, việc

nghiên cứu và đề xuất những giải pháp thiết thực giúp phát triển năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ là cần thiết.

2. Tổng quan về lãnh đạo trẻ

Trong bối cảnh hiện nay, khái niệm "lãnh đạo trẻ" ngày càng nhận được sự quan tâm, đặc biệt từ các tổ chức, doanh nghiệp và xã hội. Lãnh đạo trẻ không chỉ đơn thuần là những người đảm nhiệm vị trí quản lý khi tuổi đời còn trẻ, mà còn là những cá nhân sở hữu tư duy đổi mới, khả năng thích nghi nhanh chóng và tinh thần tiên phong trong việc dẫn dắt đội ngũ vượt qua thử thách. Đặc điểm nổi bật của thế hệ trẻ hiện đại là sự năng động, sáng tạo và khả năng ứng dụng công nghệ linh hoạt vào công việc. Tuy nhiên, để phát triển năng lực lãnh

đạo từ sớm, việc đầu tư vào thế hệ trẻ cần được chú trọng từ nhiều khía cạnh khác nhau.

Việc trang bị các kỹ năng mềm như giao tiếp, quản lý thời gian, giải quyết vấn đề và tư duy phản biện là nền tảng quan trọng giúp người trẻ tự tin đảm nhận vai trò lãnh đạo. Bên cạnh đó, môi trường giáo dục và đào tạo, cũng đóng vai trò quan trọng trong việc nuôi dưỡng tinh thần lãnh đạo. Các chương trình đào tạo chuyên sâu, hoạt động ngoại khóa và cơ hội thực hành trong môi trường thực tế sẽ tạo điều kiện cho người trẻ phát triển toàn diện. Đầu tư vào thế hệ trẻ không chỉ mang lại lợi ích cho bản thân họ, mà còn góp phần hình thành một lực lượng lãnh đạo tương lai có khả năng thích nghi và dẫn dắt sự phát triển của tổ chức, cũng như xã hội.

3. Những thách thức và cơ hội khi thế hệ trẻ phát triển năng lực lãnh đạo

Thế hệ trẻ hiện nay đang phải đối mặt với nhiều thách thức trong việc phát triển năng lực lãnh đạo. Trước tiên, sự phát triển nhanh chóng của công nghệ và xu hướng toàn cầu hóa đã tạo ra áp lực lớn đối với người trẻ trong việc cập nhật kiến thức và kỹ năng liên tục. Sự bùng nổ của thông tin khiến họ phải học cách chọn lọc và phân tích thông tin một cách thông minh, đồng thời rèn luyện khả năng tư duy phản biện để không bị cuốn theo những luồng thông tin sai lệch. Ngoài ra, áp lực từ xã hội và gia đình về việc thành công sớm cũng tạo ra những rào cản tâm lý khiến người trẻ dễ cảm thấy căng thẳng và mất phương hướng.

Một thách thức khác đến từ môi trường làm việc đa thế hệ, nơi mà những nhà lãnh đạo trẻ cần phải khéo léo trong việc quản lý sự khác biệt về quan điểm, phong cách làm việc và giá trị giữa các thế hệ. Điều này đòi hỏi họ phải phát triển kỹ năng giao tiếp, đàm phán và giải quyết mâu thuẫn một cách hiệu quả. Đồng thời, việc xây dựng uy tín và sự tôn trọng từ đồng nghiệp lớn tuổi cũng là một thử thách không nhỏ đối với những nhà lãnh đạo trẻ.

Thế hệ trẻ Việt Nam cũng không nằm ngoài

áp lực này, xuất phát từ cả yếu tố chủ quan và khách quan. Trước hết, chất lượng nguồn nhân lực trẻ còn nhiều hạn chế, đặc biệt là về kỹ năng mềm và kinh nghiệm thực tiễn. Theo Báo cáo Tình hình lao động, việc làm quý IV/2024 và năm 2024, lực lượng lao động từ 15 tuổi trở lên là 53,0 triệu người, tăng 575,4 nghìn người so với năm trước; tỷ lệ tham gia lực lượng lao động là 68,9%, không đổi so với năm trước. Tỷ lệ lao động qua đào tạo có bằng, chứng chỉ là 28,3%, tăng 1,1 điểm phần trăm. Tỷ lệ lao động không sử dụng hết tiềm năng của Việt Nam thường dao động ở mức 4%. Tỷ lệ lao động không sử dụng hết tiềm năng quý IV/2024 là 3,8%, đều giảm 0,4 điểm phần trăm so với quý trước và so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, tỷ lệ lao động không sử dụng hết tiềm năng của khu vực thành thị là 3,5%; khu vực nông thôn là 4,0%. Có gần một nửa lao động không sử dụng hết tiềm năng là những người từ 15-34 tuổi (47,5%). Điều này cho thấy Việt Nam vẫn còn một bộ phận không nhỏ lực lượng lao động tiềm năng chưa được khai thác, đặc biệt là nhóm lao động trẻ. Điều này cho thấy nhu cầu cấp thiết trong việc nâng cao kỹ năng lãnh đạo, làm việc nhóm và tư duy phản biện cho thế hệ trẻ. Bên cạnh đó, môi trường giáo dục truyền thống ở Việt Nam vẫn còn nặng về lý thuyết, ít tạo điều kiện cho sinh viên rèn luyện khả năng lãnh đạo qua thực tiễn, khiến các bạn trẻ thiếu tự tin khi đảm nhận vai trò dẫn dắt. Ngoài ra, áp lực từ xã hội và gia đình về việc thành công sớm cũng tạo ra những rào cản tâm lý, làm gia tăng tình trạng lo âu, căng thẳng ở người trẻ. Một thách thức khác đến từ sự khác biệt trong tư duy và phong cách làm việc giữa các thế hệ, đòi hỏi lãnh đạo trẻ phải linh hoạt thích nghi, quản lý mâu thuẫn và xây dựng uy tín trong môi trường làm việc đa thế hệ. Hơn thế nữa, sự phát triển nhanh chóng của công nghệ và làn sóng toàn cầu hóa buộc người trẻ phải liên tục cập nhật kiến thức và kỹ năng để không bị bỏ lại phía sau. Tất cả những yếu tố này tạo nên một môi trường đầy thách thức, đòi hỏi thế hệ trẻ Việt Nam cần

không ngừng rèn luyện và nỗ lực để khẳng định vai trò lãnh đạo của mình trong tương lai.

Bên cạnh những thách thức, thế hệ trẻ Việt Nam cũng đứng trước nhiều cơ hội để phát triển năng lực lãnh đạo, đặc biệt trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số. Trước hết, sự bùng nổ của công nghệ và Internet đã mở ra kho tàng tri thức khổng lồ, cho phép người trẻ tiếp cận dễ dàng với các khóa học trực tuyến, hội thảo quốc tế, và những câu chuyện thành công từ các nhà lãnh đạo trên khắp thế giới. Theo Liên Hợp quốc (2023), về Chỉ số Phát triển Thanh niên toàn cầu của Việt Nam, nước ta đứng thứ 65/183 quốc gia về khả năng tiếp cận công nghệ của giới trẻ, cho thấy tiềm năng lớn trong việc học hỏi và rèn luyện kỹ năng lãnh đạo từ môi trường số. Bên cạnh đó, nhiều doanh nghiệp và tổ chức trong và ngoài nước đã nhận thức rõ tầm quan trọng của việc bồi dưỡng thế hệ lãnh đạo trẻ, từ đó triển khai các chương trình cố vấn, thực tập, và đào tạo kỹ năng mềm như làm việc nhóm, quản lý dự án và ra quyết định. Theo báo cáo Lương và thị trường lao động năm 2025 của Navigos Group khảo sát thị trường lao động và mức lương tại Việt Nam, thu thập thông tin từ hơn 500 doanh nghiệp và 3.400 người lao động. Phần lớn các doanh nghiệp tham gia khảo sát (81,21%) có kế hoạch tuyển thêm nhân sự, với các mức tăng khác nhau, chủ yếu là dưới 20%. Đây là cơ hội cho nguồn nhân lực trẻ. Báo cáo “Xu hướng kỹ năng và học tập toàn cầu năm 2025” của Udemy xác định việc Tái tạo kỹ năng lãnh đạo cho thế giới việc làm hiện đại là một trong ba ưu tiên chính chuẩn bị cho các tổ chức và nhân viên đối mặt với thị trường việc làm đang thay đổi nhanh chóng. Các nhà lãnh đạo cần một bộ kỹ năng mới để dẫn dắt trong bối cảnh công nghệ thay đổi nhanh chóng và lực lượng lao động biến động mạnh mẽ.

Hơn nữa, tinh thần khởi nghiệp ngày càng mạnh mẽ trong cộng đồng trẻ cũng mở ra cơ hội để họ thể hiện bản lĩnh lãnh đạo thông qua việc xây dựng và điều hành doanh nghiệp của riêng

mình. Với sự hỗ trợ từ gia đình, nhà trường, doanh nghiệp và cộng đồng, thế hệ trẻ Việt Nam đang đứng trước thời cơ vàng để bứt phá, khẳng định vai trò lãnh đạo và góp phần xây dựng một tương lai bền vững cho đất nước.

Tóm lại, mặc dù đối mặt với không ít thách thức, thế hệ trẻ đang đứng trước rất nhiều cơ hội để phát triển năng lực lãnh đạo. Sự hỗ trợ từ gia đình, nhà trường, doanh nghiệp và cộng đồng là yếu tố quan trọng giúp họ khai phá tiềm năng, vượt qua khó khăn và từng bước khẳng định vai trò lãnh đạo trong thời đại mới.

4. Giải pháp phát triển năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay

Để phát triển năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ Việt Nam, cần có một hệ thống giải pháp toàn diện, bao gồm cải cách giáo dục, tạo dựng môi trường khuyến khích sáng tạo, xây dựng các chương trình mentoring và hỗ trợ từ chính phủ và doanh nghiệp.

Trước hết, giáo dục và đào tạo là yếu tố then chốt trong việc phát triển năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ. Hệ thống giáo dục hiện tại cần chú trọng nhiều hơn đến việc phát triển các kỹ năng lãnh đạo, không chỉ trong các môn học chuyên ngành mà còn trong các chương trình đào tạo kỹ năng mềm. Đặc biệt, việc dạy và rèn luyện các phẩm chất lãnh đạo cần được triển khai từ bậc học phổ thông đến các bậc đại học. Các chương trình giáo dục cần chú trọng đến việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm, khả năng giao tiếp, khả năng giải quyết vấn đề và ra quyết định. Những kỹ năng này không chỉ giúp các em học sinh, sinh viên phát triển bản thân mà còn trang bị cho họ khả năng lãnh đạo trong tương lai.

Ngoài ra, các trường học và đại học cũng nên tổ chức nhiều hoạt động ngoại khóa như các cuộc thi lãnh đạo, các câu lạc bộ, các dự án tình nguyện và các khóa học đặc biệt nhằm phát triển kỹ năng lãnh đạo cho học sinh, sinh viên. Những hoạt động này sẽ giúp các bạn trẻ có cơ hội thực hành và thể hiện năng lực lãnh đạo của mình, đồng thời rèn

luyện khả năng quản lý nhóm và giải quyết các tình huống thực tế. Đây là những cơ hội quý giá giúp thế hệ trẻ hiểu và áp dụng lý thuyết vào thực tế, từ đó nâng cao năng lực lãnh đạo của bản thân.

Bên cạnh đó, tạo ra một môi trường khuyến khích sáng tạo và đổi mới là một yếu tố quan trọng khác để phát triển năng lực lãnh đạo. Thế hệ trẻ cần được khuyến khích tư duy độc lập và sáng tạo, không sợ thất bại và biết chấp nhận rủi ro. Các doanh nghiệp và tổ chức xã hội nên tạo ra những không gian sáng tạo, nơi mà các bạn trẻ có thể thử nghiệm các ý tưởng mới mà không phải lo ngại về hậu quả tiêu cực. Chính phủ cũng nên triển khai các chính sách khuyến khích sáng tạo và đổi mới, đồng thời hỗ trợ các chương trình khởi nghiệp dành cho giới trẻ. Các dự án khởi nghiệp và các tổ chức phi lợi nhuận là những nơi lý tưởng để thế hệ trẻ có thể phát huy khả năng lãnh đạo của mình, học hỏi từ thực tế và phát triển bản thân. Môi trường này không chỉ giúp các bạn trẻ đối mặt với thử thách mà còn tạo ra những cơ hội học hỏi từ những người đi trước và làm việc với các chuyên gia trong lĩnh vực của mình.

Thêm vào đó, việc xây dựng mạng lưới kết nối và mentoring cũng là một giải pháp không thể thiếu trong việc phát triển năng lực lãnh đạo. Các nhà lãnh đạo giàu kinh nghiệm có thể chia sẻ những bài học quý báu và giúp đỡ thế hệ trẻ phát triển các kỹ năng cần thiết để trở thành những nhà lãnh đạo tài ba trong tương lai. Các chương trình mentoring sẽ tạo ra một cầu nối giữa các nhà lãnh đạo kỳ cựu và các thế hệ lãnh đạo trẻ, giúp các bạn trẻ có cơ hội nhận được

những lời khuyên, chia sẻ kinh nghiệm thực tế và học hỏi từ những thất bại cũng như thành công của người đi trước. Việc này không chỉ giúp các bạn trẻ phát triển bản thân mà còn xây dựng một cộng đồng lãnh đạo trẻ gắn kết, nơi các thế hệ có thể trao đổi ý tưởng và hỗ trợ nhau trong hành trình phát triển.

Cuối cùng, khả năng thích ứng và phát triển liên tục là một yếu tố vô cùng quan trọng trong việc phát triển năng lực lãnh đạo. Trong bối cảnh thế giới thay đổi nhanh chóng, các nhà lãnh đạo tương lai cần có khả năng học hỏi và điều chỉnh bản thân sao cho phù hợp với những thay đổi đó. Việc phát triển tư duy phản biện, khả năng phân tích tình huống và đưa ra quyết định nhanh chóng sẽ giúp thế hệ trẻ đối mặt với các tình huống khó khăn và đưa ra các giải pháp hiệu quả. Các chương trình đào tạo và các cuộc thi lãnh đạo cũng nên bao gồm các bài học về tư duy chiến lược, khả năng giải quyết vấn đề phức tạp và kỹ năng lãnh đạo trong môi trường biến động.

Tóm lại, việc phát triển năng lực lãnh đạo cho thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay là một nhiệm vụ quan trọng và cần thiết. Để thực hiện điều này, cần có một sự kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục, môi trường sáng tạo, mentorship và các chính sách hỗ trợ từ chính phủ, doanh nghiệp và xã hội. Khi thế hệ trẻ được trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng và thái độ lãnh đạo đúng đắn, họ sẽ không chỉ đóng góp vào sự phát triển của đất nước mà còn trở thành những nhà lãnh đạo xuất sắc, góp phần xây dựng một Việt Nam phát triển bền vững trong tương lai ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tổng cục Thống kê (2024), Báo cáo Tình hình lao động, việc làm quý IV/2024 và năm 2024.

Liên Hợp quốc (2023), Báo cáo Chỉ số Phát triển Thanh niên toàn cầu.

Navigos Group (2024), Báo cáo Lương và thị trường lao động năm 2025.

Udemy (2024), Báo cáo “Xu hướng kỹ năng và học tập toàn cầu năm 2025”.

Lê Ngọc Hùng (2020), Sự tham gia của cộng đồng trong phát triển giáo dục: Khái niệm, mô hình và thực tiễn Việt Nam, Kỷ yếu hội thảo quốc tế các vấn đề mới trong khoa học giáo dục.

Ngày nhận bài: 15/1/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 9/2/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 16/2/2025

DEVELOPING LEADERSHIP CAPACITY IN THE YOUNGER GENERATION AMID GLOBALIZATION AND DIGITAL TRANSFORMATION

● **NGUYEN PHUONG LINH**

Faculty of Management and Marketing,
University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

This study explores the urgent need to develop leadership capacity in the younger generation amid the challenges of globalization and digital transformation. By analyzing the unique obstacles and opportunities faced by young individuals today, the study proposes practical solutions to foster leadership skills. These include targeted skills training, enhancing learning environments, and promoting confidence in leadership roles.

Keywords: young leaders, capacity development, leadership education, generation Z, digital transformation.